

A keresztény élet négy alappillére – Két tartalom, két valóság

(Francis Schaeffer hasonló című előadásának és könyvecskéjének „kivonata” [FS4A, ld. az írás végén az Irodalmat])

Francis Schaeffer a 20. század általam ismert egyik **legnagyobb, prófétai látású gondolkodója** volt, aki nemcsak az evangelizáció talán leghatékonyabb módját dolgozta ki, és nemcsak egy máig óriási hatású nemzetközi keresztény közösséget alapított (L'Abri), hanem „csodák”, imameghallgatások sorozatával kísért egész életével mutatta be, hogy a természetfölötti, szuverén Isten valóban „létezik, és nem hallgat”. Ez az eredetileg az 1974-es lausanne-i Nemzetközi Világevangelizációs Kongresszusra készült anyag „sűrítve tartalmazza Francis Schaeffer egyházhoz intézett üzenetének lényegét” (FS4A, 9. o.). Természetesen ő sem volt tévedhetetlen – maga is elismeri, hogy minden ember világnézeti rendszere tartalmaz tévedést (bár nyilván nem mindegy, mennyit és milyen súlyút). Ám aki veszi a fáradságot, és megérti „lángoló gondolatait”, az Ige fényében magáévá téve őket, arra nagy öröm és növekedés vár. Ha elsőre túl kemény eledelnek találjuk szikár, férfias írásait – melyeken helyenként érezhető, hogy azok (eleinte lopva) magnóra vett előadásainak igen óvatos átdolgozásai –, akkor érdemes a felesége *L'Abri-közösség* c. lebilincselő könyvében át megbarátkoznunk e rendkívüli házaspárral és történetükkel.

1. pillér (1. tartalom): egészséges tanítás. A keresztény hit, az evangélium kijelentett és szavakkal közölhető, tételes és abszolút igazságok rendszere (pl. „a Te Igéd igazság” [Jn 17,17; vö. 14,6]); észszerű, értelmes tartalommal bír – szemben a liberális és egzisztencialista, neoortodox teológia felfogásával, melyben a hit irracionális dolog, „vak ugrás”, s csak relatív, szubjektív igazságokat tartalmaz, különös tekintettel a „tudományra” (és az erkölcsre). (Erről és a modern gondolkodás háttéréről bővebben ld. három alampművének [„Trilógia”] egyikét: *Szabadulás az értelemtől.*) A Biblia általában (és konkrétan 1. könyve, a Genézis [1Mózes], az első felét is beleértve) térben és időben bekövetkezett eseményekről számol be – így a teremtésről és a bűnbeesésről stb. (ez ad választ a rossz problémájára); mindez nem feltétlenül követeli meg a fiatal földbe vetett hitet, ld. John Lennox: *7 nap, amely megosztja a világot* (hivo.hu/7nap.htm), TEC, FSGST. A középosztály aktuális öltözködési és kommunikációs normái viszont nem tartoznak hozzá a keresztény üzenethez, sem bizonyos felekezeti sajátosságok annak lényegéhez. **Az igazságot gyakorolunk is kell** – ott is, ahol ára van, különösen pl. a szexuális kapcsolatok terén, melyek egyedüli helye a házasság (1 férfi és 1 nő lényegében halálig tartó, nyilvános szövetsége, ld. Lk 16,18; Róm 7,1-4 stb., *Aki VAN*, 185. o.) – bár a szex bibliai képe jóval árnyaltabb, és összefügg az evangéliummal. D. A. Carson kb. 20 nagyobb bibliai témát azonosít, melyek bármelyike alapján kifejtethető az evangélium (ld. TKGYK, 48–9. o., Tim Keller itt igen részletesen ki is fejti azt, akárcsak Schaeffer *Igaz lelkeség* c. könyve). E témák egyike a házasság, hűség, szexualitás, melyet talán Jonathan Grant *Divine Sex* (Isteni szex) c. könyve fejt ki a legjobban. A vallásos egységet illetően az evangelizáció okán sem vállalhatunk közösséget az igazságot nem valló/gyakorló liberális keresztényekkel, különben várhatóan „a következő nemzedék engedékeny lesz a hiteltek terén, és kimondottan erőteljesen fog viszonyulni a Bibliához” (FS4A, 26. o.). Ma vannak „keresztények”, akik „befogadták Krisztust Megváltójuknak”, de Isten létezésével sincsenek tisztában, így valószínűleg csak elsodródhatnak és megkeményednek az evangéliummal szemben. „A rejtett vallási és politikai befolyásolás korában élünk, ami a tartalmatlan, harsány kommunikációra épülő manipuláció kora. Amint lelepleződnek ezek előttünk, szembe kell szállnunk velük” (FS4A, 18. o.).

2. pillér (2. tartalom): őszinte válaszok őszinte kérdésekre. A kereszténység az igazság, ezért választ tud adni kérdésekre. A platonizmus az ember lelki (spirituális) életét különválasztja a többi területtől. Ám a Biblia szerint Krisztus uralmának, szava (a Biblia) tekintélyének ugyanúgy ki kell terjednie az intellektuális, kreatív, kulturális, jogi, szociológiai, pszichológiai stb. területekre. Pál mindenütt kérdésekre válaszolt (a Római levélben kivételesen nem szakították félbe [ld. FSHSW vége]), akárcsak Jézus. Az általa példaként élénk állított kisgyermek is kérdez, de elfogadja a megfelelő válaszokat – szemben sok mai „racionalista” (előítéletes) és irracionális „vak ugrást” végző felnőttel. A megtérés magában foglalja két meghajlásunkat: Isten mint a Teremtőnk előtt (lemondva autonómiánkról), és Krisztus mint a Megváltónk előtt (elismerve bűnös rászorultságunkat). Meg kell ismernünk a nemzedékünk kérdéseit, és kemény munkával meg kell válaszolnunk őket. (Schaeffer dolgozta ki ezen elv szerint az evangelizáció talán leghatékonyabb módját, melynek alapjait az *Ő létezik és nem hallgat* c. könyvében írta le. Schaeffer evangelizációs megközelítését egyik „tanítványa”, Gregory Koukl ültette át részletesen a gyakorlatba és írta le *Taktikák* c. könyvében, amely megjelenés előtt áll.) Egy lélek vagy próféta megítélésakor ne az érzéseinkre, benyomásainkra, jelekre vagy csodákra hagyatkozzunk (azokat az ördög hamisíthatja), hanem az általa hozott tanítás biblikusságára, igazságtartalmára, ami az értelmünkkel, objektíven ítélhető meg – ld. 1Jn 4,1-2: „...amelyik lélek vallja, hogy Jézus Krisztus testben jött el, az Istentől van” (tehát Ő [„az igaz Isten”, 1Jn 5,20; vö. Jn 1,3] előbb is létezett, és testet öltött).

3. pillér (1. valóság): igaz lelkeség. Az igazságok keresztény rendszerének elismérlése csak halott ortodoxia (igazhűség); teljes szívünkéből, lelkünkéből, elménkből és erőnkéből szeretnünk kell Istent, kapcsolatban maradván Vele. Schaeffer 10 év lekipásztori plusz 5 év misszionáriusi szolgálat után válságba jutott, mert keresztény köreiből nem tapasztalta e lelki valóságot (magában sem), amely a Szentháromság hit által bennünk végzett munkája. Mindezt átgondolva, Isten munkájaként, sorozatos „csodák” révén jött létre ezután a L'Abri (a menedék) nevű közösség és az *Igaz lelkeség* c. könyv (FSIL, kivonatát ld. itt: hivo.hu/FSILkiv.htm). Fontos (felismernünk, hogy e világon nem leszünk tökéletesek (bűntelenelek), de mindig törekednünk kell a Krisztushoz hasonlóvá válásra,

és haladnunk kell felé a Belé vetett hit által (a megszentelődés nem automatikus folyamat): „*Ti azért legyetek tökéletesek, mint ahogy mennyei Atyátok tökéletes*” (Mt 5,48; bővebben ld. *Aki VAN*, 182. o.). Tiszta lelkiismerettel (tudatos bűn nélkül) élni Isten kegyelméből lehetséges és szükséges (ApCsel 24,16; Zsid 13,18) – bár a tudatosságnak különböző szintjei vannak. Mindenki mindig 2 szék – **a hit és a hitetlenség/hittelenség széke** – egyikében foglal helyet aszerint, hogy éppen hisz-e, bízik-e Isten természetfölötti erejében (a bizalom azt jelenti, hogy a gyakorlatban is az igaz bibliai tanítás szerint igyekszünk élni, és hit által, Isten kegyelméből [lényegében] aszerint is élünk, ld. *Halál a városban*, 9. fejezet és hivo.hu/FSILkiv.htm).

4. pillér (2. valóság): az emberi kapcsolatok szépsége. Az igaz kereszténység nemcsak igazságot terem, hanem szépséget is, különösen a kapcsolatokban. Minden ember Isten képmása, ezért mindenkit méltósággal kell kezelnünk – a liberális teológust is (ld. 2. nagy parancs: „*Szeresd felebarátodat, mint magadat*”, Mt 22,39; vö. irgalmas samaritánus példázata, Lk 10,27-37) –, de a valóban bibliahívő keresztényeket sokkal inkább, bármelyik táborhoz tartozzanak. Minden keresztény csoport (gyülekezet, szervezet, család) egy kis „kísérleti üzem”, melyen a világ megláthatja az emberi kapcsolatok szépségét, szemben a modern emberek világával, akik gyakran állatként vagy gépként bánnak egymással (Jn 13,34-35; *Ismertetőjelük a szeretet* [Monty ingyen osztotta e könyvecskét a gyülekezetben]). Sajnos, sokszor csúnyán bánunk a más táborhoz tartozókkal. Kétféle ortodoxia szükséges: hitelvi és közösségi. Az első keresztényeket erről ismerték: „Nézzétek, mennyire szeretik egymást!” Ezért terjedt el a kereszténység 1 évszázad alatt Indiától Spanyolországig: egymás anyagi szükségéről is gondoskodtak, és ezt nem tartották kevésbé „lelkinek”, mint a missziói célokra való adakozást. A mai gyülekezetek sokszor csupán igehirdetési helyek és tevékenységgenerátorok, ahol az anyagi, pszichés vagy faji szükségben levők nemigen lelnek támogató közösségre. Az antiókhiai gyülekezetben pl. voltak zsidók és pogányok, a legelőkelőbbek (Manaén) és a legmegvetettebbek közül valók (rabszolgák [mint mindenütt], néger ember [Niger], ApCsel 11,20-30; 13,1). Nem volt „kommunizmus” (Anániás megtarthatta volna a földet vagy annak árát, ApCsel 5,4), de nem tudták elképzelni, hogy egyikük gazdag legyen, a másik pedig éhezzen (vö. 1Kor 11,21-22; Jak 2).

Schaeffer *No Final Conflict* (Nincs végső ütközés, FSW2) c. könyvének a Biblia tévedhetetlen tekintélyéről szóló 1. és 5. fejezete (bővebben ld. *A nagy evangéliumi katasztrófa* és Chicagói Nyilatkozat[ok], evangelikalcsoport.hu/2018/12/06/a-bibliai-hermeneutikarol-szolo-chicagoi-nyilatkozat-chicago-ii) eredetileg szervesen hozzátartozott a jelen írásához, mely később kiegészült egy **Függelékkel** is. Utóbbiban egyrészt a faji kérdéshez való helyes keresztény hozzáállást hangsúlyozza, másrészt a felhalmozott vagyon könyörületes felhasználását (amire az angolok [bizonyára Wesley és a metodisták] jó példát mutattak). Életrajzát ld. itt: Colin Duriez: *An Authentic Life* (Egy hiteles élet) (Crossway, 2008).

Irodalom (e művek mind megtalálhatók magyar könyvesboltokban/antikváriumokban és/vagy a neten)

ESLK - Edith Schaeffer: *L'Abri-közösség* (Harmat, 2020). *L'Abri* (Crossway, 1992).

FS4A - Francis Schaeffer: *A keresztény élet négy alappillére* (Harmat, 2020). *Two Contents, Two Realities* (InterVarsity, 1974), ld. labriideaslibrary.org/schaeffer-collection és FSW3.

FSAV - Francis Schaeffer: *Aki VAN* (Harmat, 1996). Trilógia 1. *The God Who Is There* (InterVarsity, 1968), FSW1.

FSGST - Francis Schaeffer: *Genesis in Space and Time* (Genezis térben és időben) (InterVarsity, 1972), FSW2.

FSHV - Francis Schaeffer: *Halál a városban* (Evangéliumi Kiadó, 1979). *Death in the City* (InterVarsity, 1969), FSW4.

FSHSW - Francis Schaeffer: *How Should We Then Live?* (Hogyan éljünk hát?) (Revell, 1976), FSW5. Film is készült belőle.

FSIL - Francis Schaeffer: *Igaz lelkiség* (Ébredés Alapítvány, 2008). *True Spirituality* (Tyndale, 1971), FSW3.

FSISZ - Francis Schaeffer: *Ismertetőjelük a szeretet* (Harmat–KIA, 2016). *The Mark of the Christian* (InterVarsity, 1970), FSW4.

FSNEK - Francis Schaeffer: *A nagy evangéliumi katasztrófa* (Evangéliumi Kiadó, 2020). *The Great Evangelical Disaster* (Crossway, 1984), FSW4.

FSÖL - Francis Schaeffer: *Ő létezik és nem hallgat* (Evangéliumi Kiadó, 1991?). Trilógia 3. *He Is There and He Is Not Silent* (Tyndale, 1972), FSW1.

FSSZÉ - Francis Schaeffer: *Szabadulás az értelemtől* (Evangéliumi Kiadó, 1983), ld. udvosseg.nhely.hu/szabadulas_az_ertelemtol.pdf. Trilógia 2. *Escape from Reason* (InterVarsity, 1968), FSW1.

FSW1-5 - *The Complete Works of Francis A. Schaeffer: A Christian Worldview* (F.S. összes művei – Keresztény világnézet), 5 kötet (Crossway, 1982, 1985).

GKT - Gregory Koukl: *Taktikák* (megjelenés előtt). *Tactics* (Zondervan, 2019, átdolgozott kiadás).

JGDS - Jonathan Grant: *Divine Sex* (Isteni szex) (Brazos Press, 2015).

JL7 - John Lennox: *7 nap, amely megosztja a világot* (Harmat, 2016, issuu.com/harmatkiado/docs/harmat_7nap_lap). *Seven Days that Divide the World* (Zondervan, 2011).

TEC - J.P. Moreland, S.C. Meyer, C. Shaw, A.K. Gauger, W. Grudem, szerk.: *Theistic Evolution: A Scientific, Philosophical, and Theological Critique* (A teista evolúció tudományos, filozófiai és teológiai kritikája) (Crossway, 2017). Rövid ismertetés és 62 oldalas kivonat: crossway.org/books/theistic-evolution-case. Fejezetenkénti összefoglaló: bechly.lima-city.de/theistic-evolution-contents.pdf.

TKGYK - Timothy Keller: *Gyülekezet a központban* (Harmat–Kálvin–Luther, 2019). *Center Church* (Zondervan, 2012).

Hargitai Róbert (www.hivo.hu), 2020.12.16. Változtatás nélkül szabadon másolható